Modellen: Kedjan

Faktatextsamtal i grupp · åk 4–9

Till modellen hör exemplet om skolan, här en regnig dag, och tre blad att skriva ut eller skriva i på dator. Skriv ut veckans blad på A3: lärarens sida säger vilket. Exemplet är en egen bild.

Modellen	
Säg till gruppen	*”En kedja visar hur det ena leder till det andra. Varje led i kedjan är något som händer, och pilen visar vad det leder till.”*
Modellens fråga	Vad händer, och vad leder det till?
Den passar	när varje avsnitt förklarar nästa. Pröva att fråga *”varför?”* om ett avsnitt. Står svaret i avsnittet före? Om sakerna bara händer efter varandra passar tidslinjen, och om någon löser ett problem passar Problem och lösning.

Så läggs den	
Första gången	Visa exemplet om skolan och läs exemplets text högt, en mening i taget. Efter varje mening frågar du var den står i exemplet. Återge sedan texten ur exemplet, medan du pekar.
Exemplets text	I dag regnar det. Därför är skolgården blöt. Det gör att vi har rast inne. Eftersom alla är inne blir det trångt i korridoren. Korridoren målades om i somras.
Överst och leden	Överst står det kedjan förklarar. I exemplet säger du det själv, eftersom ingen mening i texten gör det. Led 1 sätter i gång resten, och varje led får ett kort namn, som Regn.
En lapp till	En post-it-lapp som varken är orsak eller följd får platsen En lapp till. Ett namn eller ett streck till ett led visar vart den hör. I exemplet heter platsen *”Hör inte till kedjan”*.
Pilarna	I fliken på pilen står textens ord för att det ena leder till det andra, som *”därför”*, *”det gör att”* och *”eftersom”*.
Återge texten	Börja i led 1 och följ pilarna: *”I dag regnar det. Därför är skolgården blöt.”* Med *”eftersom”* börjar meningen i orsaken: *”Eftersom alla är inne blir det trångt i korridoren.”*
Se upp	Två led har bytt plats: *”Vilket leder till vilket?”* Efter *”eftersom”* och *”beror på”* kommer orsaken, och den står i ledet före pilen. Ett tomt led sist är inget fel.
Bladen	Blad 1 har fyra led, blad 2 en orsak och tre följder bredvid varandra, och blad 3 tre orsaker och en följd.

© Niclas Fohlin. Ur Faktatextsamtal i grupp, https://niclasfohlin.se/stodundervisning/faktatextsamtal-i-grupp.

Exemplet

Vad händer, och vad leder det till?

Text: En regnig dag

Varför det blir trångt

Regn

I dag
regnar det.

därför

Blöt skolgård

Skolgården
är blöt.

det gör att

Rast inne

Vi har
rast inne.

eftersom

Trångt

Det blir trångt
i korridoren.

Hör inte till kedjan

Korridoren
målades om.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/faktatextsamtal-i-grupp